

KUTATÁS KÖZBEN...

A MŰVÉSZEK A MŰVÉSZETÉRT SZAKKOLLÉGIUM
II. ONLINE MŰHELYKONFERENCIÁJA

PTE Művészeti Kar

Pécs 2021. június 28.

A konferencia programja

- 15:25 **Megnyitó**
- 15:30 **Vass Benjámín**
Sztravinszkij és a klarinét
- 15:45 **Novák-Szabó Livia**
A COVID hatása az amatőr kórusmozgalomra
- 16:00 **Gocsál Ákos**
Didaktikai alapelvek alkalmazása digitális tananyagok fejlesztése során
- 16:15 **Gocsál Ákos – Kiss Helga – Urbanics Tamás**
Beszéd és zene az akusztikai kutatások tükrében
- 16:30 **Kudar Krisztina Blanka**
A gyermekotthonban nevelt gyermekek zenei képzésének lehetőségei
- 16:45 **Urbanics Tamás**
Pannonhalma hangja
- 17:00 **Somodi Imre**
Zenei élet a Pius Gimnáziumban. Egy zenei neveléstörténeti kutatás módszertani tapasztalatai és kiterjesztési lehetőségei
- 17:15 kérdések, hozzászólások

A konferenciát a PTE Teams felületén tartjuk.

Link az eseményhez és a konferenciához: <https://fb.me/e/1sq3n4wgr>

Sztravinszkij és a klarinét

Vass Benjámín

klarinéttanár (osztatlan) 3. évf.

A 2020/21-es tanév őszi félévétől foglalkozom Igor Sztravinszkij: *Három darab szólóklarinétra* című művével.

A XX. század zenéje sokak számára megosztó lehet. Vannak, akik nehezen hallgathatónak találják, mások pedig éppen amiatt szeretik, mert részben kiszámíthatatlan. Előadóként én a második csoporthoz tartozónak vallom magam, annak ellenére, hogy egyedül kiállni a színpadra, egy olyan hangszerral, mely akkordok megszólaltatására képtelen, meglehetősen nehéz feladat.

Mivel előadásom a mű köré fog épülni, röviden bemutatom a klarinét fejlődésének történetét, külön kitérve arra, hogy mi tette lehetővé, hogy ilyen virtuóz hangszerré váljon. Röviden ismertetem Sztravinszkij életét, majd rövid bemutatót követve rátérek a mű keletkezésének körülményeire és megkísérlem részben elemezni, majd saját előadói tapasztalataimat osztom meg a művel kapcsolatban.

A COVID hatása az amatőr kórusmozgalomra

Novák-Szabó Livia

Pécsi Jókai Mór Általános Iskola

A koronavírus-járvány életünk minden területén alapvető változásokat hozott. 2020 tavaszától a közösségi tevékenységek – kisebb kihagyásokkal – szüneteltek.

Az amatőr és ifjúsági kórusélet tagjai egyaránt a megoldást keresték a kialakult helyzetre. A próbákat a rendelet szerinti létszámkorlátozás mellett sem lehetett felelősségteljesen megtartani. Egyik oka, hogy egy kutatás különösen érzékeny területnek nyilvánította az éneklést, rámutatva az aktív kilégzéssel történő fertőzésre. A maszkhasználat körüli viták árnyékában kétséges volt, mekkora biztonságot nyújtanak, zenei szempontok alapján pedig erősen megkérdőjelezhetőnek tűnt a szerepe. Az együttesek egy része a digitális térben keresett megoldást a gyakorlásra, esetenként online jelenléttel. Az újfajta munkarend számos IKT eszköz megismerését vonta maga után, eltérő eredményekkel. Kutatásomban a következő kérdésekre szeretném keresni a választ: a kórusvezetők milyen eszközökkel támogatták a szakmai munkát, illetve milyen nem zenei tevékenységeket végeztek a közösségszervezésével kapcsolatban? Hogyan értékelték ezt az időszakot a karnagyok és hogyan az énekesek? Mennyiben kellett az együtteseknek áttervezniük az évadot? Éltek-e a digitális lehetőségekkel, tartottak-e pl. online koncertet? Hogyan alakultak a finansziális, pályázati lehetőségeik, melyekre máskor építenek? Befolyásolta-e az oltási kedvet, hogy a védettek esetleg előbb térhetnek vissza a csoportos tevékenységekhez?

Didaktikai alapelvek alkalmazása digitális tananyagok fejlesztése során

Gocsál Ákos

PTE MK Zeneművészeti Intézet

Az előadás arra kíván rámutatni, hogy a digitális tananyagok fejlesztése nem csupán technikai értelemben vett tartalomkészítés, hanem a didaktikai alapelvek alkalmazása egy speciális oktatási környezetben. Első lépésben iránymutatásul szolgálhatnak a tudástaxonómiák, amelyek segítségével konkrét oktatási célok határozhatók meg. Második lépésben pedig az oktatás makro- és mikrostruktúráját alkotó különböző didaktikai feladatok vehetők alapul, amelyek alkalmazásával célszerűen kialakíthatók és rendszerbe helyezhetők a tananyagot alkotó különféle tartalomegységek.

Az előadás második része az ismertetett alapelvek alkalmazását mutatja be egy példán keresztül. A szerző a tanárjelöltek számára tartott Oktatástechnológia és multimédia c. kurzust alakította át Moodle felületen úgy, hogy teljes online oktatás, illetve hibrid oktatás során is használható legyen. A kurzus egyes egységei a Bevezető / Moodle tankönyv / Teszt / Szakirodalom / Feladatok struktúrát követik, és számos multimédiás szemléltető elemet, illetve interaktív tevékenységet tartalmaznak, amelyek segítik az oktatási célok megvalósulását. A tanár szervező, irányító, ellenőrző, motiváló szerepe azonban ebben az esetben sem hanyagolható el.

Beszéd és zene az akusztikai kutatások tükrében

Gocsál Ákos^{1,2} – Kiss Helga² – Urbanics Tamás²

¹ELKH Nyelvtudományi Kutatóközpont

²PTE MK Zeneművészeti Intézet

A munkaelőadás a szerzők új projektjének kutatási kérdéseit járja körül. A beszéd és a zene számos ponton mutat hasonlóságokat és különbségeket. Mindkét terület kifejtette a maga elméleti modelljeit, kutatási, vizsgálati, elemzési módszereit, amelyek megfelelő adaptációja a másik területen merőben új kutatási irányokat nyithat.

Általános célunk az, hogy megvizsgáljuk, a zeneelmélet által jól leírt különböző hangzó struktúrák mennyiben alkalmasak a beszéd prozódiai tulajdonságainak a jellemzésére, illetve a beszéd hangzása által közvetített érzelmek, benyomások magyarázatára. A beszéd dallamával foglalkozó kutatók munkáiban több helyen is megjelent az érzelmek, beszélői szándékok leírása az utóbbi száz évben (Csűry 1925, Hegedűs, 1930, Fónagy–Magdics 1967, Bartók 1974). Hegedűs (1930) már a dallamban megjelenő hangközugrásokat is bemutatta konkrét példákon keresztül, azonban ehhez zeneelméleti magyarázatot nem fűzött. A mai napig is számos kérdés megválaszolatlan ezen a területen. Kutatásunkban férfi beszélők spontán beszédében vizsgáljuk a jellegzetes F₀-értékek közötti hangközöket. „Jellegzetes” alaphangértéknek tekintjük a beszéddallamból mért F₀-értékek hisztogramján megfigyelhető, kiemelkedő értékeket. Patel, Iversen és Rosenberg (2006) módszerét adaptálva kiszámítjuk a módusz és a módusz követő második, ill. harmadik csúcspont közötti hangközöket, és megvizsgáljuk, hogy a különböző beszélőknél adódnak-e jellegzetes mintázatok. Választ keresünk arra a kérdésre is, hogy dűrban vagy mollban beszélünk-e, illetve értelmezhető-e egyáltalán ez a kérdés. További kutatási feladat annak vizsgálata, hogy a beszélők hangja által keltett kellemesség-benyomásokat magyarázzák-e a feltárt hangközök.

A gyermekotthonban nevelt gyermekek zenei képzésének lehetőségei

Kudar Krisztina Blanka

ének-zene művésztanár, kóruskarnagyművész-tanár

(osztatlan) 4. évf.

Az előadás az állami gondozásban lévő gyerekek oktatásával és jövőbeli lehetőségeivel foglalkozik.

Előadásom első részében bemutatom a szakellátás sajátosságait, statisztikai adatokat a szakellátásban részesülő gyerekek számáról, illetve a szakirodalom alapján ismerteti azokat a különféle programokat, amelyek a szakellátásból kikerülő gyerekeket készítik fel az önálló életre.

Tervezett kutatásomban azt szeretném felmérni, hogy amennyiben egy gondozó intézményben zenei képzés folyna (főként csoportos, alternatív zenepedagógiai módszerek), az milyen hatással lenne a gyerekek jövőképre, motivációira. Szeretném felmérni, hogy ezek a zenei képzések miként illeszthetők a gyermekotthonok működésében, továbbá milyen művészeti képzések működnek jelenleg a gyermekotthonban, és mekkora a gyermekek érdeklődése, részvétele ezeken az eseményeken.

Pannonhalma hangja

Urbanics Tamás

előadóművész – klasszikus orgona BA 3. évf.

A Pannonhalmi Bencés Apátság és Gimnázium több mint 1000 éves múltra tekint vissza. A zenélés a mindennapok részét képezi, akár az egyházzene, akár a hangszeres tanulmányokat, kóruséneklést tekintjük. Pannonhalma zenéjéről még nem született a közelmúltban összefoglaló írás, amely ismertetné a múltat, és egyben megörökítené a jelen. Ily módon nem csak egy történelmi feltárásról, hanem a mának az összefoglalásáról is szó esne. Fontos, hogy a múlt és a jelen pontos ismerete alapján érthetjük csak meg Pannonhalma hagyományainak egy részét, és ezáltal tervezhetjük, formálhatjuk a jövőt.

**Zenei élet a Pius Gimnáziumban.
Egy zenei neveléstörténeti kutatás
módszertani tapasztalatai és kiterjesztési lehetőségei**

Somodi Imre

zenetanár – magánénektanár, 2. évf.

A 2020–2021. tanévben egy zenei neveléstörténeti kutatást végeztem, amelynek keretében megvizsgáltam az egykor az ország egyik legkiválóbb középiskolájának számító pécsi jezsuita Pius Gimnázium (1912–1948) zenei nevelőtevékenységét. A kutatás során nem csupán az intézmény zenei életével kapcsolatban sikerült számos érdekességet feltárnom, hanem olyan kutatómódszertani tapasztalatokkal is gazdagodtam, amelyeket alkalmazni lehet a korszak egyéb oktatási intézményeinek zenei nevelőtevékenységének vizsgálatakor.

Előadásomban ezeket a kutatómódszertani tapasztalataimat szeretném megosztani. Illetve beszélni szeretnék a kutatás kiterjesztésére vonatkozó terveimről további iskoláknak a vizsgálatba való bevonásával.